

'Kış öksürükleri kanser habercisi olabilir'

Geçmeyen öksürük, akciğer kanseri belirtisi olabilir

Sağlık uzmanlarına göre, iyileşmeyen öksürükler daha ciddi hastalıkların habercisi olabilir. Birleşik Krallık Eczacılar Odası'ndan uzmanlar uzun süren öksürüklerin kronik göğüs hastalığı ve hatta kanser işareti olabileceğini söylüyor. Hastalığı erken teşhis etmenin, tedavi ihtimalini artıracağına dikkat çekiliyor. Bu çerçevede, eczacılardan devam eden öksürüğü olan hastaları doktora yönlendirmeleri istendi. "Yorgunluk ve nefes darlığına dikkat" Kış aylarında milyonlarca kişi enfeksiyon kaynaklı göğüs rahatsızlığı yaşıyor ancak bu rahatsızlıkların çoğu birkaç gün ya da hafta içerisinde iyileşiyor. Ancak Birleşik Krallık Eczacılar Odası'na göre bu rahatsızlıklardan bir kısmı akciğer kanserinin erken belirtileri olabilir.

Birkaç haftadan uzun süren, yorgunluk ve nefes darlığının da yaşandığı öksürükler doktor tarafından görülmeli.

Eczacılar Odası'nın yönetim kurulu üyelerinden Graham Phillips yaptığı açıklamada, "bir sürü kişi öksürük ilacı alıyor ya da yorgun hissettikleri için demir hapi kullanıyor" dedi ve "eğer nezle ve grip benzeri belirtiler bir türlü geçmiyorsa, sesiniz kısılıyor ya da yorgun hissediyorsanız, reçetesiz satılan ilaçları almak yerine eczacınıza danışın" diye ekledi.

Erken teşhis kritik

Akciğer kanserinin tedavisinin önündeki en büyük zorluk, belirtiler ortaya çıktığında hastalığın ilerlemiş olması.

Roy Castle Akciğer Kanseri Vakfı'nın yaptığı bir araştırmaya göre, ankete katılanların yalnızca üçte biri öksürükle akciğer kanseri arasında bir ilişki olduğunu düşünüyor. Devam eden öksürüğü endişe verici bulanların

oranı ise % 11.

Vakfın yöneticilerinden doktor Jesme Fox, kampanyanın erken teşhisi yaygınlaştırıp, daha fazla hayatın kurtarılabilmesini sağlayacağını söylüyor.

İnsanın evrimi konusunda bilmediklerimiz

Biz insanlar günümüzde de evrilmeye devam ediyoruz...hem de eskisinden çok daha hızlı bir biçimde. Açık ten rengi, sarı saç ve sütü sindirebilme yeteneği gibi özelliklerin tümü de kısa bir geçmişe uzanan evrimsel yenilikler

1924 yılında, Güney Afrikalı bir taş işçisi kazı yaparken şimdi Australopithecus adıyla bilinen ve 2,5 milyon yıllık bir insansı türü olan Taung çocuğunun taşlaşmış kafatasıyla karşılaştı. Bu bulgu, Charles Darwin'in 150 yıl önce "Türlerin Kökeni" başlıklı yapıtında ortaya attığı, insanların daha önceki maymunlardan türedikleri yönündeki kurama da somut bir kanıt getirmiş oldu.

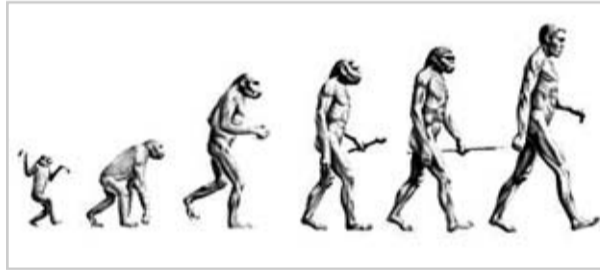
- O dönemde kendilerini Piltown adamının büyüüne kaptırılmış olan insanların çoğu Taung çocuğuna pek yüz vermedi. Gelgelelim, 1953 yılında The Times gazetesinde yayımlanan bir haber sonucunda sözde atamız olduğu öne sürülen ve çene kemiği bir orangutana, kafatası insana ait olan Piltown adamının şaka olduğu anlaşıldı.

- Piltown aldatmacası, Arthur Conan Doyle'dan Fransız rahip Pierre Teilhard de Chardin'e, çok sayıda kişiye mal edildi. Artık hemen hemen herkes bu işin Britanyalı amatör kazıbilimci ve reklam dünyasının kötü üne sahip kişilerinden Charles Dawson'un başının altından çıktığı görüşünde birleşiyor.

- Taung çocuğunun önemini fark eden Avustralyalı insanbilim uzmanı Raymond Dart bu türe Australopithecus africanus adını verdi. 1940'lara gelindiğinde buna benzer başka bulguların elde edilmesi üzerine Dart'ın meslektaşları da Taung çocuğunun goril yavrusu olmadığını kabul ettiler.

- 3.2 milyon yıllık Australopithecus afarensis türünün bir örneği olan çarpıcı bütünlükteki Lucy, 1974 yılında, Donald Johanson tarafından Etiyopya'nın Hadar bölgesinde gün yüzüne çıkartıldı. Lucy öylesine değerli bir bulguydu ki, kalıntıları uzun bir süre Etiyopya Ulusal Müzesi'nin gözlerden ırak bir köşesinde tutuldu.

- Lucy 2007 yılında Afrika'yı terk ederek A.B.D'ye doğru bir yolculuğa çıktı. Yolculuğu sırasında Houston, Seattle ve New York gibi kentlere uğradı. Sergiyi kaçırınlar yakında internetten Lucy'nin ayrıntı

tılı CT taramalarına ücretsiz olarak ulaşabilirler.

- Bu ayaklar yürümek için yapılmış. Homo erectus çağdaş insan gibi dik yürüyen ilk atamız olabilir. Ne var ki, Orrorin tugenensis' in (Kenya'da bulunan bir primat fosili) kalça kemikleri ilgili yeni bir çözümleme 6 milyon yıl önce, yani Homo erectus'tan 4 milyon yıl önce, ilk insansı primatların arka bacakları üzerinde rahatlıkla yürüyebildiklerini ortaya koydu.

- Sıkı dostlar. İnsan ile şempanzenin evrimsel süreçleri o dönemlerde, ilkin en az 6.3 milyon yıl önce ve ardından yüzlerce bin yıl sonra olmak üzere, iki kez kesişmiş olabilir. Bu durum iki türün eninde sonunda yollarını ayırmadan önce kendi aralarında çiftleşmiş olabileceğine işaret ediyor.

- DNA düzeyi açısından ele alındığında, insanlarla şempanzeler arasında yaklaşık %95 oranında bir benzerlik olduğu görülüyor. İkisi arasındaki en belirgin farklılığın konuşma dili oluşturma yetisiyle ilintili FOXP2 geninde olduğuna dikkat çekiliyor.

- Britanyalı bir araştırma ekibi Londralı geniş bir ailenin bireylerinde görülen kalıtsal bir konuşma bozukluğunu incelediği sırada FOXP2 geni ile dil arasındaki bağlantıya tanık oldu. Söz konusu genin değişime uğramış bir biçimine sahip olan aile üyeleri sözcükleri dile getirme konusunda zorlanıyorlardı.

- Almanya'daki Max Planck Enstitüsü evrimsel genbilim uzmanlarından Svante Paabo Hırvatistan'da bulunan üç fosilden elde edilen ve hiç bozulmamış genetik malzemeler içeren 3 milyar DNA parçasının dizilimini yaparak Neandertal gen haritasını oluşturdu. Sonuçlar Neandertallerin de dil ile bağlantılı FOXP2 genine sahip olduklarını ortaya koymaktaydı.

- Çağdaş insanların Neandertallerle konuşup konuşmadıklarını bilmiyoruz, ama birbirlerine kur yapmış olabilirler. Washington Üniversitesi'nden Erik Trinkaus'un 2006 yılında Romanya'da elde ettiği fosil kanıtları iki türün birbirleriyle çiftleştiğine işaret ediyor. Ancak, çağdaş insanlar bu görüşü destekleye-

cek Neandertal DNA'sından yoksunlar.

- Doğal olarak Neandertaller ile çağdaş insanlar her zaman dostluk duygularıyla biraraya gelmiyorlardı. Shanidar 3 adıyla bilinen erkek bir Neandertalin kalıntılarında kaburga kemiğinde derin bir yarık olduğu anlaşılıyor. Çağdaş insanın fırlattığı bir mızrağın bu yarığa neden olabileceğine inanılıyor. (Neandertaller yalnızca vurmali, ağır silahlar yapıyorlardı.) Çağdaş insanlarla aralarındaki çekişme Neandertallerin yaklaşık 28,000 yıl önce yeryüzünden silinmelerine yol açmış olabilir.

- Bizler, bir olasılıkla, Neandertallerden daha iyi besleniyorduk. Neandertal kemiklerindeki kimyasal izler bu türün et ağırlıklı beslendiklerine işaret ederken, çağdaş insanların av hayvanları, deniz ürünleri ve su kuşlarıyla beslendikleri biliniyor. Daha çeşitlilik içeren bir beslenme düzeni atalarımızın aşırı iklim koşullarında yaşamda kalmalarına yardımcı olabildi.

- Yalnız insansı: Tarih boyunca dünya üzerinde farklı insansı türlerinin birarada yaşadıkları bilirse de, günümüzdeki tek insan türünü bizler oluşturuyoruz. Nitekim, yakın akrabalarımız tarihin başlangıcına yakın bir döneme dek varlıklarını sürdürdüler- Hobbit insanları adıyla bilinen ve minicik kemikleri 2003 yılında gün yüzüne çıkarılan canlılar en az 17,000 yıl önce şimdiki Endonezya topraklarında yaşamlarını sürdürmekteydiler.

- Boyun önemi yok mu? Hobbit insanların beyinleri şempanze beynine eşit büyüklükteydi, ama bu insanlar yine de taştan aletler yapma konusunda bizler gibi yetenekliydi.

- DNA incelemeleri günümüzde yaşayan tüm insanların 60,000 yıl önce Afrika'dan göç eden birkaç yüz insandan türemiş olabileceğini ortaya koyuyor.

- Dünya üzerindeki tüm insanların mitokondriyal DNA'larındaki çeşitliliğin (genetik bağlantıları belirlemenin standart bir yolu) Afrika'da yaşayan yerel şempanze nüfuslarına kıyasla daha az olduğu görüldü.

- Evet, biz insanlar günümüzde de evrilmeye devam ediyoruz...hem de eskisinden çok daha hızlı bir biçimde. Açık ten rengi, sarı saç ve sütü sindirebilme yeteneği gibi özelliklerin tümü de kısa bir geçmişe uzanan evrimsel yenilikler. Wisconsin Üniversitesi'nden bir insanbilim uzmanına göre, 5000 yıl öncesinin insanları bizlerden çok Neandertalleri andıran genetik özelliklere sahiptiler

(Discovery)